

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 269
din 13.11.2008

Dosar nr.: 718/2007

Petiția nr.: 15262 din data 12.11.2007

Petent: O E. T

Reclamat: Alpha Bank, Raiffeisen Bank

Obiect: neacordare credit

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

1.1.1. O E. T , cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

1.2.1. Alpha Bank, cu sediul în București, Calea Dorobanților, nr. 237B, sector 1

1.2.2. Raiffeisen Bank, cu sediul în București, Piața Charles de Gaulle, nr. 15, sector 1

II. Obiectul sesizării

2.1. Neacordare de credit, potrivit normelor BNR, deoarece petentul depășește 65 de ani.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Petentul sesizează că se află în imposibilitatea de a primi credite de la bănci, potrivit normelor BNR, deoarece depășește vârsta de 65 de ani.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa cu nr.12558 din 29.09.2008 a fost citat petentul, prin adresa nr. 12554 din 29.09.2008 a fost citată Alpha Bank, prin reprezentant, în calitate de reclamat, iar prin adresa 12556 din 29.09.2008 a fost citată Raiffeisen Bank, prin reprezentant, în calitate de reclamată. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 28.10.2008.

4.3. Prin citații, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

V. Susținerile părților

5.1 Susținerile petentului

5.1.1 Petentul susține că este pus în imposibilitatea de a primi credite de la bănci,

potrivit normelor BNR, deoarece depășește vârsta de 65 de ani.

5.2 Sustinerile Băncii Naționale a României

5.2.1 Instituțiile de credit din România își desfășoară activitatea pe baza reglementărilor interne elaborate, curespectarea cadrului regulamentar în materie, în contextul propriilor politici și strategii adaptate la volumul și specificul activității și la profilul de risc asumat.

5.2.2 Normele emise de BNR în domeniul creditării persoanelor fizice nu impun o conduită de piață ci stabilesc principiile de bază care asigură desfășurarea respectivei activități în condiții reduse de risc atât din perspectiva creditorilor, dar și a debitorilor, prin evitarea supraîndatorării celor din urmă.

5.2.3 Neacceptarea de către unele instituții de credit a unor potențiali debitori aflați în situația invocată de petent nu reprezintă decât o decizie de afaceri a respectivilor creditori. BNR nu poate intervenii în redefinirea politicilor instituțiilor de credit în domeniul creditării, inclusiv referitoare la profilul lor de risc, decât în măsura în care sunt încălcate dispozițiile legale.

5.3 Sustinerile ALPHA BANK

5.3.1. Conform OUG 99/2006, fiecare instituție de credit trebuie să dispună de un cadru formal de administrare a activității, riguros conceput, cu linii de responsabilitate bine definite, transparente și coerente, de procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expusă, adaptate la natura și complexitatea activității desfășurate.

5.3.2 În conformitate cu prevederile Regulamentului 3/2007, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul 11/2008, cu privire la limitarea riscului de credit la creditele destinate persoanelor fizice, ambele emise de BNR, băncile își stabilesc categoriile de clienți eligibili pentru finanțare în concordanță cu profilul și strategia lor de risc.

5.3.3 În fundamentarea unei decizii cu privire la categoriile de clienți eligibili în funcție de vârsta cărora se adresează, conform normelor sale interne de creditare, norme de creditare validate de BNR, Banca a avut în vedere următoarele criterii:

- datele publicate de Institutul Național de Statistică, din cre rezultă durata medie de viață a cetățenilor români (în cazul bărbaților de 68 de ani)

- datele furnizate de societățile de asigurare din România care limitează vârsta maximă până la cre se poate încheia o poliță de asigurare de viață, aceasta variind între 62-67 de ani

- vârsta maximă de pensionare prevăzută de Legea 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările ulterioare, respectiv 65 de ani în cazul bărbaților

- o analiză detaliată efectuată la nivelul Băncii asupra portofoliului său de credite, din perspectiva comportamentului pe care îl au anumite categorii de clienți, în funcție de rata de default înregistrată de clienți în raport de intervalele de vârstă

5.3.4 Politica de creditare a ALPHA Bank România SA este justificată și nediscriminatorie, având ca scop legitim limitarea riscului de credit în desfășurarea propriei activități.

5.4 Sustinerile Raiffeisen BANK

5.4.1 În urma verificărilor întreprinse, în bazele de date ale băncii, nu a fost regăsit un scoring efectuat de domnul O T

5.4.2 Raiffeisen Bank acordă credite în condiții de prudențialitate, în acord cu cerințele impuse de BNR. Banca adoptă o poziție egală față de orice solicitant, clienți sau potențiali clienți, cu respectarea dispozițiilor legale în materie, dezaproband în egală

măsură orice practică cu caracter discriminatoriu.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **În fapt**, petentul sesizează că se află în imposibilitatea de a primi credite de la bănci, potrivit normelor BNR, deoarece depășește vârsta de 65 de ani.

6.2. **În drept**, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

6.4. Curtea Constituțională a României care a statuat cu valoare de principiu că „principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-se dreptul la diferență”. (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000, Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 și altele)

6.5. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.6. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, **Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării** trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată.

6.7. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, **Colegiul Director** trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, **Colegiul Director**, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și

sanctionate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.8. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.9. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale Art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sanctionate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.10. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director ia act de faptul că petentul, în petiția dedusă soluționării, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare circumstanțiată prin refuzul acordării unui credit generat de existența normelor de creditare prin care se limitează acordarea creditelor de existența vârstei sub 65 de ani. Colegiul reține că petentul susține că este discriminat deoarece i se interzice, potrivit normelor BNR, să ia credite de la bănci deoarece are vârsta peste 65 de ani. Colegiul Director, reține din documentele aflate la dosar, că petentul nu a încercat valorificarea drepturilor sale la nici una dintre băncile indicate în petiție ci s-a limitat să transmită informațiile aflate pe site-ul acestor bănci, privind condițiile necesare pentru accesarea creditelor. Din acest punct de vedere, Colegiul Director observă, potrivit înscrisurilor depuse la dosar de petent, că acesta nu face dovada unui drept încălcat ci doar arată, cu valoare de principiu, care sunt condițiile necesare pentru obținerea unui credit precum și care sunt condițiile care le consideră limitative pentru a avea acces la credit.

6.11. Colegiul director reține că în opinia petentului circumstanța tratamentului diferențiat este materializată în cauză prin îngrădirea accesului persoanelor de peste 65 de ani la creditele acordate de bănci. Pornind stricto sensu de la această premisă, susținerile petentului sunt de natură a reține, cel puțin aparent, o prezumție simplă de tratament generic diferit, prin refuzul acordării creditului pe considerentul vârstei. Or, pentru a ajunge la o atare concluzie finală, trebuie stabilit că respectivul criteriul de vârstă este cel care duce la respingerea acordării creditului, iar criteriul respectiv nu este justificat obiectiv de un scop legitim.

6.12 Colegiul Director reține că petentul invocă o normă impusă de BNR băncilor comerciale privind posibilitatea acordării creditelor care limitează posibilitatea persoanelor care au peste 65 de ani de a obține un astfel de credit. Colegiul Director reține, din susținerile părților, că există anumite principii de bază care asigură desfășurarea respectivei activități în condiții reduse de risc atât din perspectiva creditorilor, dar și a debitorilor, prin evitarea supraîndatorării celor din urmă. (vezi infra 5.2.2.). Colegiul Director mai reține, din susținerile băncilor comerciale invocate, că există întradevar o limitare care are la bază criteriul de vârstă dar care este generată de necesitatea de limitare a riscului de credit în desfășurarea propriei activități. Pe de alta parte, Colegiul Director ia act de faptul că activitatea defășurată de către bănci este o activitate comercială care implică riscuri care trebuie evaluate de către creditor astfel încât să nu se producă un dezechilibru având în vedere specificul activității.

6.13 Colegiul Director reține, din actele de la dosar, că petentul nu a încercat să depună nici un dosar de creditare la băncii, în acest sens fiind și răspunsul formulat de către Raiffeisen Bank care arată că nu a găsit în baza de date nici o cerere de creditare formulată de către DI O T

6.14. Colegiul Director reține că în domeniul acordării creditelor destinate persoanelor fizice, solicitările potențialilor clienți sunt supuse unei analize de risc ceea ce implică elaborarea și existența unor reglementări corelative profilului și strategiilor de risc, categorii de clienți eligibili, condiții de garantare, categorii de venituri eligibile, coeficienți de ajustare, categorii de cheltuieli care se deduc din veniturile eligibile, niveluri maxime admise pentru grad total de îndatorare. Raportat la acest aspect, Colegiul Director reține că există o justificare obiectivă a stabilirii unui criteriu limitativ având în vedere specificul activității desfășurate de către bănci.

6.15. Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire restricție, excludere, deosebire, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu unanimitate de voturi a membrilor prezenți la sedință, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. faptele prezentate nu întrunesc elementele constitutive prevăzute de art. 2 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată

2. clasarea dosarului;

3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

4. o copie a hotărârii se va transmite Alpha Bank, Raiffeisen Bank, Banca Națională a României

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORIAN NICOLETA - Membru

HALLER ISTVAN – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

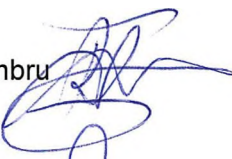
IONIȚĂ GHEORGHE - Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

